

Oude school is nu museum vol schilderijen

In een oud schoolgebouw in Purmerend zijn de klaslokalen niet gevuld met leerlingen, maar met de gigantische muurschilderingen van kunstenaar Jan Stel.

In de verlaten ruimtes komen zijn ideeën tot leven.

„Het kan zomaar dat alles binnen twee maanden wordt gesloopt.”

Vanaf de muur in de aula kijkt een witte sneeuwuil van drie meter hoog met grote gele ogen naar de deur. Het is een van de creaties van de 54-jarige Jan Stel. Op het koepelvormige plafond, boven de uil, zijn een paar bomen geschilderd. Het geluid van de meeuwen op het dak maakt het plaatje compleet. „Ja, het is best een indrukwekkend ding”, beaamt hij. „En het is net af. Eeuwig zonde dat dit gebouw straks tegen de vlakte gaat.” Stel mag zich al drie jaar lang uitleven in het oude schoolgebouw. De locatie van zijn atelier houdt hij door een eerdere ervaring liever geheim. „Een groep jongeren heeft een paar jaar geleden op een avond ingebroken en nota bene met mijn eigen materialen een van mijn doeken vernield. Ramen ingooien en een beetje kattenkwaad is één ding, maar mensen moeten wel met hun tengels van de schilderijen afblijven.” Het creatieve multitalent, zoals hij zichzelf noemt, weet niet beter dan dat hij met kunst bezig is. Als hij niet tekent, schildert of met spuitbussen in de weer is, maakt hij foto's.

„Drie jaar geleden werd ik door de gemeente Purmerend benaderd voor een betaalde opdracht, 3D-schilderingen op de Koemarkt om fietsers te laten afremmen.” Om zijn vaardigheden te laten zien, kreeg Stel de gymzaal in de school toegewezen door de gemeente. Het resultaat? Een 3D muurschildering van een adelaar die wel drie muren beslaat. Wie op de beschimmelde oude gymmatten vanuit de juiste hoek kijkt, ziet de vogel op zich afvliegen met aan de rechterkant het woord 'progress', dat bijna lijkt te zweven. Stel mocht de gymzaal ook na de test als zijn atelier blijven gebruiken. Hij stortte zich op een nieuw project: grote doeken met portretten. „Maar de lol was er snel vanaf toen eentje bij de inbraak werd vernield.” Het voorval hakte erin en hield Stel tegen om nog iets te maken in het schoolgebouw. Een half jaar geleden ging hij toch weer door met zijn kunstwerken. „Ik besloot me niet langer bezig te houden met de doeken, maar met de grote lege muren. Daar kon ik echt mijn creatieve grenzen op verleggen.” Inmiddels zijn er vijf werken af. In het douchehok, dat Stel ook wel het rariteitenkabinet' noemt, schilderde hij een Japanse vechtviss.

Op de muur waar de douches hangen, zwemmen drie grote goudvissen recht op de toeschouwer af. „Om een of andere magische reden komt er soms nog water uit de douches, dus dan zwemmen ze echt”, lacht hij.

Koikarpers

In een klaslokaal verderop zwemmen nog twee vissen, koikarpers. „De muur bestaat uit twee delen.

Het ene deel ligt dieper dan het andere deel. Een leuke uitdaging waar ik een 3D-schildering op heb gemaakt. Wanneer je op dit punt staat, lopen de twee muren precies in elkaar over”, zegt Stel, terwijl hij naar een kruis op de grond wijst. Het meest recente project is ook een ‘3D-anamorphic’, zoals Stel de werken noemt. „Weer op twee muren. Je ziet het nu niet helemaal want het is pas een schets, maar het is een heel groot gezicht van een vrouw. Het kan zomaar eens de laatste zijn die ik hier maak.”

Gesloopt

De rondleiding voelt bitterzoet voor Stel. Zo trots als hij is op zijn werken, zo jammer vindt hij het dat ze straks mogelijk verdwijnen. Het oude schoolgebouw wordt binnenkort met de grond gelijk gemaakt. „Er moeten woningen komen”, legt Stel uit. „En dat snap ik hoor, maar ik zou graag willen dat mensen eerst kunnen zien wat ik hier heb gemaakt.” Het is niet om zijn ego te strelen, maar om de juiste mensen te enthousiasmeren voor de kunst. „Iedereen die het tot nu toe ziet, reageert zo positief. Ik hoop dat als mensen van de gemeente dit zien, zij mij en andere artiesten de kans geven dit soort werken ook in de stad te plaatsen. Geen saaie grijze flatgebouwen, maar kunst waar mensen bij stil blijven staan. Meer kleur in de stad, daar worden mensen blij van.”

Verbonden

Totdat het gebouw wordt gesloopt, blijft Stel doorwerken in zijn grote atelier. Graffitispotters vragen hem wel eens of hij het niet zonde vindt om te werken op een plek die wordt gesloopt. Maar zo ziet hij dat niet. „Als ik deze plek niet had gehad, had ik me nooit zo ontwikkeld.” Het schoolgebouw loslaten is desondanks een lastig proces. Als hij de bouwvakkers niet in de weg staat, mag hij bij het slopen aanwezig zijn. „Dat vind ik fijn, want tot het weg is, voel ik mij verbonden met dit pand.” Hij is van plan het sloopproces te filmen en op zijn sociale media te delen. „Dan is dat op zichzelf weer kunst.”

Meer schilderijen

Jan Stelt deelt zijn werken met iedereen die het wil zien. Op zijn website simbl.nl zijn foto's van de muurschilderingen te vinden. „Als mensen willen komen kijken, gewoon omdat ze het mooi vinden of omdat ze er iets mee willen, dan kunnen ze mij benaderen via info@janstel.nl of via Instagram op [@simbl_art](https://www.instagram.com/simbl_art). Dan leid ik ze graag rond.”

Tekst bij: Nikki Butter redactie.zaan@nhd.nl